

Wie meine Seele dich erblickt.
Ich weiss nur, dass der Welt Getümmel
Seitdem mir wie ein Traum verweht,
Und ein unennbar süßes Himmel
Mir ewig im Gemüte steht

Eén der bij het huiselijk feest aanwezigen, verhaalt, hoe zij een vorig jaar bij haar vriendin Charlotte Kerstfeest gevierd heeft. Charlotte's kind was tegen Kerstfeest ernstig ziek geworden; men had gedacht, dat het zou sterven. Als door een wonder had het kind echter de crisis doorstaan, en was zoo aan het leven teruggegeven. Charlotte had toen verklaard, dat zij zich eigenlijk reeds met de gedachte verzoend had, ja het zelfs een zóete gedachte gevonden had, een kleinen engel naar den hemel te zenden in denzelfden tijd van Kerstfeest, waarin de Christenheid de zending van den allergrootste op aarde placht te vieren; maar zie, nu waren die beide — die allergrootste en haar eigen engel — tegelijk als een onmiddellijk geschenk van God naar Charlotte toe gekomen. Op het feest van de wedergeboorte der wereld was de lieveling van haar hart haar tot een nieuw leven geboren. Want, — het kind was óók zóó een engel gebleven. Het was als door den dood heengedrongen en tot een hooger leven geheiligd. Het was nu een bijzonder genade-geschenk, een hemelsch kind, want het was reeds den hemel gewijd geweest.

En juist op dit punt wordt dan in het algemeen gesprek der familie de Kerstfeestviering overgeleid tot de eigenlijke mystische vereenzelviging van het universele leven en van den universeelen dood. Het objectief-bepaalde woord van de historische Kerstberichten wordt nu in Schleiermachers' verhaal van zijn bindend en objectief gezag onthoven. Het „éénmalige“ raakt er nu heelmaal uit. Het Christendom — zoo besloot men nu — dat stond of viel niet meer met de woorden van het Kerstverhaal zelf. Waarom zou iemand nog krampachtig zich vasthouden aan die geboorteverhalen? Elk kind als drager van een goddelijk leven was toch tekenen van dat leven zelf, was eigenlijk Kerstkind. En gelijk „de nacht“ de historische wieg van het Christendom is, zoo wordt ook het geboortefeest in den nacht gevierd. De kaarsen, die men in de handen draagt, zijn gelijk een ster boven de herberg. Men kan er het kind mee vinden in de donkerheid van den stal, en in den anders sterloozen nacht der geschiedenis. De historische berichten van Luk. 2 en Matth. 2 komen er nu evenmin meer op aan als de berichten van Christus' opstanding en hemelvaart. Die berichten zijn trouwens zelf reeds een bewijs van de verwarring, waaraan de gedachten van de schrijvers van dien tijd ten prooi waren. Elk bericht toch beteekent een opheffing van het andere. De opstanding in de evangeliën maakt den dood ongedaan. M.a.w. in het licht van het latere leven lijkt de vroegere meening over den dood vals. Zoo maakt ook weer het bericht van de hemelvaart dat van Christus' leven disputabel. Want het leven behoort tot deze onze planeet; wat zich daarvan scheiden laat, kan niet hebben bestaan in een levenden samenhang met die planeet. Wat zou men dan verder nog twisten over de vraag, wat voor lichaam Christus heeft gehad, of hoe dat lichaam, hoe Hij zelf, onder ons tegenwoordig is geweest, of nog is? Het komt er niet meer op aan, want het symbool hebben wij nodig, en aan het symbool hebben wij genoeg.

Deze „Weihnachtsfeier“ van Schleiermacher is inderdaad een monstrum. Het historische feit is er uit weggedaan. Kerstfeest is het feest niet zoozeer „voor“, als wel „in“ en „van“ allen. Christus verklaart ons niet, maar wij met heel de natuur verklaren Hem.

En nu is het opmerkelijk, te zien, hoezeer dit alles de felle oppositie van Barth gewekt heeft. Met vlammen toorn heeft hij geprotesteerd tegen deze verheerlijking van den mensch, tegen dit immanentisme, en daar tegenover gesteld, dat God niet in de wereld is, maar tegenover haar staat, groot, onbegrepen. Niet historisch, doch een rechter over alle historisch leven en allen historischen dood.

Inderdaad, men zou meenen, dat bij Barth de overwinning op Schleiermacher beslissend was geworden.

En toch, hoe is men teleurgesteld. Wij hebben reeds herhaaldelijk, en ook in de artikelen van de laatste maanden, telkens er op gewezen, hoe ook bij Barth het historisch feit van zijn betekenis werd ontbloot. Schleiermacher had het feit tot illustratie gemaakt van een algemeen gebeuren. Barth heeft daarvan zich met afkeer afgewend. Maar op zijn manier heeft hij toch eigenlijk tegen het Schriftverhaal dezelfde oerzonde als Schleiermacher begaan. Want door God te plaatsen buiten de geschiedenis, is hij straks gedwongen geworden, óók de vleeschwording des woords van haar gansch bijzondere betekenis te berooven. Vleeschwording des woords is hetzelfde als openbaring, zegt hij. De geboorte uit de maagd Maria kan dan ook niet de aan-

vang zijn van een meegaan van God met ons in de geschiedenis. Het woord symbool, dat wij bij Schleiermacher op zagen treden, keert bij Barth in anderen vorm terug; want de geboorte uit de maagd Maria is hoogstens slechts een „teeken“, dat naar de „beteekende zaak“ van die algemeene — schoon niet historisch met ons meegaande — vleeschwording des woords Goddelijke openbaring heet. Wij zeggen er niet meer van, wijl wij dan slechts herhalen moesten, wat reeds vaak gezegd is.

Zoo staat dan de gereformeerde prediker op dit Kerstfeest voor de heerlijke, wijl verantwoordelijke taak, het isolement aan te durven, dat de vrienden van Schleiermacher en van Barth, door zich van de Schrift te verwijderen, hem opgedrongen hebben en opdringen zullen, zoolang hij gelooft aan God in de geschiedenis. Hij zal het woord symbool, gelijk ook het woord „Hinweis“ of „teeken“ (zie boven) nu moeten haten als den dood. Want het pleegt roof aan de werkelijkheid van God in het vleesch en het is neen-zeggen tot de H. Schrift. Het Kerstfeest is in alle deelen de ZAAK ZELF, waarom Gods ingewanden rommelden. En het is gansch eenig.

Moge de gereformeerde prediking zich weer wenden, bewust en krachtig, tot de gereformeerde theologie. Er zijn hier en daar klanken verneembaar, die op dit punt bezorgdheid wekken. Bezorgdheid voor het leggen van verkeerde accenten. Er zijn er, die met nadruk beginselvastheid koppigheid noemen en (verder gaande dan hun goedbedoelende leermeester) daarbij speciaal denken aan den theologischen beginselstrijd. Of, die elken Schriftgeleerde, die door Jezus Christus wordt afgestraft, bij voorkeur aandienen als „den hooggeleerde“, die wordt afgestraft. Het is prachtig — van eenzijdigheid; en daarom is het heelmaal niet prachtig, maar spelen met vuur. Want elke daad-van-deugd — ook die der ireniek — kan lijken op een daad-van-ondeugd; wanneer het hart verkeerd is. Schriftgeleerden waren trouwens in Jezus' tijd op aarde heelmaal niet hooggeleerd; wel lieten zij zich brieven schrijven met adres: den weleerwaarden heer (zie „Even Parkeeren“ in dit nummer). Overigens bestrafte Christus, onze Hoogste Schriftgeleerde, hen niet vanwege hun geleerdheid, maar vanwege hun eigenwilligheid; want de geboden Gods — ook het gebod van scherpe begripbepaling en leer-handhaving, maakten zij krachteloos door menschen-inzettingen. Zoo b.v. door de valse stelling, de menschen-inzetting, dat „deemoed“ (het tooverwoord van alle Schriftgeleerden-vloekers van tegenwoordig) de hoogste deugd zou zijn. Dat heeft b.v. geleerd de Schriftgeleerde (maar dan valse) Rabbi Jehojoea ben Levi; zie verder 'Arakh 16, b en AZ 20, b op Matth. 18:15, mitsgaders eenige gereformeerde kerkbodes....

Laat de gereformeerde theoloog-prediker zich ernstig bezighouden met den dienst van God óók in het ernstig vermanen tot de geloofstrouw aan den God der historische berichten. Hoe zullen zij anders van Zijn verband nog kunnen spreken? Er zijn er, die het maar niet hooren willen, dat zij slechts dan zich van de wereldgelijkvormigheid in de wetenschap, die hun het preeken leeren moet, onthouden kunnen, als zij het schéma, ook het denk-schema van de wereld hebben onderkend, gehaat, en doorbroken, ja, overwonnen, door het schéma, óók het denk-schema, dat de trouw aan het Woord van God bewaart. De tijd is te ernstig, om tegen de hooggeleerdheid in vage notities te waarschuwen, of tegen de beginselvastheid zich schrap te zetten, door bij voorkeur (in die voorkeur zit de fout, de zonde) van de beginselvastheid te verhalen, dat zij veel lijken kan op een ondeugd. Het feit is tegenwoordig in geding; en het ongeloof bedient zich van een reeks van hooggeleerden, b.v. Karl Barth, en vele anderen, om de kerk van God den ernst der Worstelingen van den tijd te doen vergeten. Wie in dezen tijd zich voedt met lectuur van zulke schenders van het feit, het feit, de feitenreeks, der verlossende genade van God, die is geen helper op den weg. Hij heeft zijn Weihnachtsfeier misschien met een „wijding“ ingezet; maar wee hem, als hij de schapen niet vandaag vertelt, dat men God te belijden heeft in den bewogen strijd vóór de feitelijkheid van Gods genadewerk, en tegen de orthodoxen jacht.

K. S.

„Gevaarlijk“.

Ds D. Sikkell heeft een zeer juist woord gesproken. Hij heeft het woord „gevaarlijk“ gebruikt in verband met kwesties, die „De Reformatie“ aan de orde heeft gesteld.

Het woord is juist; ook ik zie veel „gevaarlijks“. Het is de vraag maar, waar de gevaren liggen.

Ds D. Sikkell heeft zoo ongeveer den wensch te kennen gegeven, dat anderen zijn bewering zouden onderschrijven.

We zullen daarom even afwachten, of zijn wensch gehoor vindt. We weten al, uit welken hoek dat komen kan.

Tot zoolang bewaren wij zijn artikel, om straks, als we de reactie kunnen overzien, concreet en duidelijk te antwoorden, ook aan eventuele be-

tuigers van instemming. Het zal daarbij niet ongeschuld zijn, als dingen, die ik liever had verzwegen, aan de orde moeten komen.

K. S.

De N.S.B. doet aan Kerstwijdingen.

Herhaaldelijk warmen de N.S.B.'ers anderen en zichzelf op met de publiek uitgesproken klacht, dat het hun zonde lijkt een rede over de N.S.B. te houden in een kerkgebouw. Zoo'n Godshuis vinden ze daar veel te heilig voor.

Vermoedelijk zullen deze N.S.B.'ers trillen van verontwaardiging, als zij weten, dat in Veendam volgende circulaire is toegezonden aan onderscheiden personen:

NATIONAAL SOCIALISTISCHE BEWEGING IN NEDERLAND.

Hoofdkwartier: Utrecht Oude Gracht 354.

Kring 38: Veenkoloniën.

VEENDAM, den 17 December 1932.

Volksgenoot.

Hierbij nodigen wij U uit, tot onzen Kerstwijdingsdienst, uitgaande van de Nat. Soc. Bew. in Nederland. Alg. Leider Ir. A. A. Mussert, Kring: 38 Veenkoloniën op Dinsdag 24 Dec. a.s., des avonds 8 uur, in hotel „Parkzicht“ te Veendam.

In dezen dienst, welke alleen toegankelijk is voor leden en entroucés, hoopt onze Kamerad Ds Onnes van Wedde voor ons te behandelen, „Het Christelijk karakter der N.S.B.“.

Waar de N.S.B., in enkele jaren, is uitgegroeid, tot een groote massale beweging en gezien de verdacht making, ook van Christelijke zijde, achten wij het van belang, U in de gelegenheid te stellen, dezen dienst bij te wonen, om zoodoende nader van onze beginselen, speciaal t.o. van de godsdienst, kennis te nemen.

Daar wij deze vergadering, zooals we reeds schreven, beschouwen als een wijdingsdienst voor de Kerstdagen, worden vragenstellen en debat niet toegestaan.

Mocht U, wat wij hopen, deze vergadering, wille bezoeken, verzoeken dan omgaand bericht aan Kamerad H. Koning, Bocht Oosterdiep no. 8, Veendam zoodat wij voor tijdig toezending der entroucés kaarten kunnen zorgdragen.

Namens de Kringleider.

H. KONING.

Kringpenningmeester.

Kring 38 Veenkoloniën.

Naast het officiële N.S.B.-papier met het vignet van Christus, alpha en omega, krijgen we nu „Kerstwijdingen“. Intusschen woedt in Duitschland de strijd voort; is hier een eisch gesteld tegen de redactie van „Volk en Vaderland“. — eindelijk K. S.

Doleantiearchief.

Het Comité, dat een herdenking van de Doleantie voorbereidt, heeft eenigen tijd geleden verzocht brochures, stukken enz. inzake de Doleantie te mogen ontvangen om daaruit een Doleantie-archief op te bouwen. Tot dusver werd nog slechts zeer weinig ontvangen. Vandaar, dat het Comité zijn oproep herhaalt. Men zou het Comité zeer van dienst zijn, door wat men bereid is af te staan of ter inzage te geven, spoedig toe te zenden, omdat een Catalogus van Doleantie-literatuur in bewerking is, waarin de stukken dan nog kunnen worden vermeld. Brochures enz. worden gaarne ingewacht bij Prof. F. W. Groheide, Amstedijk 85, Amsterdam (Z.).

(Alle inzendingen, deze rubriek betreffende, aan Ds D. van Dijk, Akkerstraat 26, Groningen.)

Radio-vragen.

Uit de vele vragen, die nog ter beantwoording liggen, neem ik ditmaal eerst de vraag van een broeder over het gebruik van de „Radio“ in onze gezinnen.

Voor mijn besef is het „Radiovraagstuk“ een heel moeilijk vraagstuk.

Op de onlangs gehouden Persconferentie van de N. C. R. V. heeft de voorzitter, Mr van der Deure, op die moeilijkheid in het slot van zijn rede ook reeds gewezen.

Hartelijk ben ik het met hem eens, dat wij de Radio niet mogen overlaten aan de wereld.

Zij is er eenmaal en wij zijn als Christenen geroepen ook deze vinding zooveel in ons vermogen is, dienstbaar te maken aan de komst van Gods Koninkrijk.

Dat wij daarom een „Omroep met den Bijbel“ hebben, is prachtig.

Ook hebben allen, die Gods Koninkrijk liefhebben, een dergelijke organisatie te steunen.

Voor mij is het echter de vraag: Hoe moeten wij deze zaak steunen.

Wanneer ik mij stel op het standpunt, dat wij de Radio moeten zoeken dienstbaar te maken aan de komst van Gods Koninkrijk, dan houdt dat in, dat ik zooveel mogelijk heb te zorgen, dat de golven, die door den aether worden uitgezonden, óók dragen „de goede boodschap“, hetzij in den vorm van woord of muziek of lied; opdat er kans zij, dat zij die de Radio openzetten, goede dingen hooren.

Maar daar
een radiotoes
Ik voor me
met den Bij
wekken tot c
contributie.
Maar ik zie
aandringen,
Heeft iem
dingen kunn
zorgen.
Maar ik zie
veel gevaren,
en beter doe
kleiner is, d
ondervindt
De bezwa
a Het leve
nietmoet ik
door, die l
klinken.
Dat breng
ziel heel mo
en kalm de
meest gewon
op zich in d
Antwoordt
juist behoef
heen hebben
met u, dan
en dan is b
lawaa uit u
de stilte in
gedijen.
b. De rad
hand en ma
waar maar
Van alles
alle mogelij
Van alles ee
Dat geeft
op alle terre
niet aan toe
terrein, een
ging te verv
Ons geest
ongeveer he
goedkoop
e. Een zee
het hebben
wordt om,
de wereld i
en te beleve
raking kon
Dat bezwa
Naar den s
wereldsche
halvelden g
wulpsche, m
men niet, m
dingen bij z
gaan de jon
kunnen ze c
de ouders,
zonder gew
luisteren en
Laten alle
eens zeggen.
En nu we
over staan.
Daar is c
uurje, daan
Menige za
Daar zijn
funde uitv
Daaron
maakt, zo
pad moete
zij God ku
Maar voo
lijken mij
voordeelen,
radio aan t
Want och
nichter be
mensch zie
wijding en
Neen, me
maak.
Wie erns
het Woord,
óók krijge
stichtelijk
tot God te
Hij kan
preek hoor
ontmoeten.
Hij heef
leven niet
voor de ge
verbonden
Een ande
loch ook
Het is e
ook voor
Zending zi
Maar on
men levere
ging van d
of dergelij